

Temaatiline seminar 10.12.2019.

Kaasamine

ANNELA HENDRIKSON DEC 09, 2019 01:04PM

Mida mina saan teha, et programmi abiga kaasata (majanduslikult, sotsiaalselt jne.) tõrjutud grupe?

- projektikirjutamisega
- sihitud pakkumised teha -aga konfidentsiaalsus?
- E+ kõrghariduse puhul on see võimalus juba praegu olemas
- julgustamine
- reaalsed näited
- ettevalmistavad (keele)kursused
- ettevalmistav psühholoogiline abi/nõustamine/tugiisik
- paindlikkus
- defineerida takistused
- tööandja motiveerimine - aga kuidas?
- eduelamuse levitamine meedias/kogukonnas - jagada võimalikult paljudega
- iseend harida seoses kaasamisvõimalustega
- kaasajale ka vahendid ja materjalid ning tugigrupp kelle käest vajadusel nõu küsida
- välja tuua rohkem võimalust, mitte erivajadust
- õppejõudude harimine võimaluste osas - nemad peaksid samuti innustama ja märkama
- teavitustöö kõigile osapooltele- vanematele, tööandjale jne
- osalenu ise räägib oma kogemusest, õpilane- õpilasele
- liidrite leidmine (liiderdamine :)
- läbi mängida riskid (riskianalüüs, mis on hirmud ja kuidas me nendega tegelema)
- rollimäng ettevalmistusena (nt sotsiaalsete takistuste puhul)
- ise vstuvõtja rollis olemine (väärtuslik kogemus, saan ka oma keeleoskust, suhtlemisjulgust, toimetulek, organiseerimine, vastutus, koostööoskused tuvalises keskkonnas testida)
- usalusliku sideme loomine kaasamisel
- programm nähtavaks teha
- kogemusnõustamine
- lugude jutustamine

Kuidas jõuda näilisest kaasamisest tõelise kaasamiseni?

Piisav info peab olema kõikidele kättesaadav, valikvõimalus infot kätte saada peab olema mitmekesine

Oluline on kaasava meelsuse kasvatamine seal, kus tudeng või õpilane tegelikult iga päev õpib ja tegutseb.

Kaasamine peaks toimuma kõikidel tasanditel, tihti on takistused õppeasutusevälised.

Teemaväline idee: kuna koolides ei jätku erivajadustega õpilastele õpirändesse tugisikuid kaasa, siis võiks kasutada Solidaarsuskorpuse vabatahtlikke.

Avatud mõtteviis töökultuuri osana, jagamine ja teiselt poolt julgus kaasa rääkida.

Hoiakute kujunemine on oluline. Kaasamine peaks olema igapäevane asi

Oluline on tugivõrgustiku olemas-olu, ka tugisikud vajavad tuge.

Mida mina saan teha, et programmi abiga kaasata (majanduslikult, sotsiaalselt jne.) tõrjutud grupe?

Kuidas muuta inimeste mõtteviisi seoses tõrjutud sihtgruppidega?

* vahetu kontakt sihtgrupiga, nt elavate raamatukogude kaudu

* "mitte-nii-hea" õpilane jagab oma arendavat õpirände kogemust blogis või infotunnis - õpetajad parandavad oma arvamust õpilasest + uued õpilased on huvitatud õpirändest

* respektieritud kõneisikud (nt president) või kuulsused laiemalt

* interaktiivne lahendus, mille kaudu noored saavad antud teemaga suhestuda/tutvuda

* tugi õpetajatele (nii väljasaatjatele kui vastuvõtjatele), kes päevast päeva tegelevad tõrjutud sihtgruppidega, nt tugigrupid, nõustamised, koolitused

* tööandjate teadlikkuse tõstmine, mis kasu on kaasamisest (maine, oma töötajate juhendamisoskused arenevad, tööpuuduse olukorras tulevad sedasi vajalikud töökäed)

* kuidas teha "tõrjutud" "meie omadeks" - tööandja nt jagab oma kogemust

- * hirmude jagamine - võtta hirmud maha, jagada et vahel võivadki asjad vastu taevast lennata
- * et mõtteviisi muuta tuleb mõtteid vahetada - "tõrjutud" sihtgrupp peab saama oma mõtted välja öelda ning nendest peame lähtuma
- * positiivsete näidete väljatoomine ja kogemusnõustamine
- * "erivajaduste rada" - võimalus läbi tunnetada, mis tunne on olla ratastoolis või olla silmad kinni abistatava rollis
- * koos tegutsemine grupis, kus nii "tõrjutud" kui ka "mitte tõrjutud"
- * empaatiatunde kasvatamine
- * lugude laiem kajastamine, nt läbi videolugude
- * ühistegevused "tõrjutud" ja "mitte tõrjutud" gruppidele koos - nt läbi foorumteatri või astangu jõuluturg
- * kuidas kaasata "tõrjutuid" ilma tekitamata neis tunnet, et nad kuuluvad "tõrjutute" gruppi?

Milliseid häid praktikaid olen kogenud tõrjutud sihtgruppide kaasamisel? Kas üldse olen?

- * Suust suhu info liikumine toetamaks neid kes kahtlevad.
- * Anda osalejale mingis ülesandes vastutus, et tekiks seotuse tunne.
- * Tekitada osalejad piisavalt turvaline keskkond ja seltskond, et inimene end avaks.
- * Iseseisvuse võimaldamine (vs õpitud abitus, teistele lootmine)
- * Individuaalne lähenemine, paindlikkus vastavalt sellele, mis osalejale sobib.
- * Partneritevaheline sisuline koostöö ja tihe kommunikatsioon.
- * Osaleja rahamuresid on keeruline lahendada.
- * Asutuse personaliressurss on piiratud.
- * SKP projektis osalejad: Itaalias on suur hulk abiõpetajaid, kes on osalejale toeks projektitegevustel.
- * Takistuseks: vanus (üle 50). Lahendus: toetav perekond, positiivne tagasidestamine, võimestamine.
- * Takistuseks: 60+ hirm üksi hakkamasaamine, keeleoskus. Lahendus: saata kahekesi, koos isikuga, kes on varem käinud. Üksteisele toeks (keeleliselt, turvaline, positiivne meelestatus)
- * Õppuri kaasamine koos õpetajaga.
- * Grupiviisiline õpiränne - ühest küljest mugavustsoon seltskonna mõttes, aga uues ja põnevas keskkonnas.
- * Arglikud õpilased kaasata projekti õpirändesse. Koosolekud, kuhu on kaasatud ka lapsevanemad, et võtta maha ka pere hirne õpirände ees.
- * Kohaliku omavalitsuse lisafinantseering vähekindlustatud laste lisatoetuseks.
- * juhtkonna tasandil on otsus, et me ühiselt hakkame

- tegelema sellega, et teha selgeks isiku vajadused ja võimalused kuidas teda kaasata.
- * inimeste oskustele sobiva rakenduse leidmine. mõtestatud tegevus erivajadusega inimesele vastavalt tema suutlikkusele.
- * sihipärase tegevuse leidmine tagamaks inimese eneseteostuse ja seeläbi suurema õnnetunde.
- * kogukonnas kaasamine - Rõuges pood, kus müüakse kohalike valmistatud tooteid. Seeläbi õpetatakse lapsi ise toime tulema, olema ettevõtlik.
- *erivajadusega üliõpilaste nõustaja, kel on oma kogemus olemas (erivajadus) - jõusaalid, öökubid, kuhu nt saab ligi ratastooliga.
- * eesmärgistatud tegevus - noortelaagrid, erikoolid leidmaks jõudmaks selle sihtgrupini.
- * oleme inimesed (lisaks ametniku ametile)
- * Uude keskkonda asetamine annab õpilasele täiesti uue perspektiivi.
- * usu inimesse ja anna võimalus. Lubadus, et teeb võlad järgi. Nõ "pahad poisid" ja nende edulood inspireerivad ka uusi minejaid palju rohkem.

Millised on hetke peamised kitsaskohad/takistused vähemate võimalustega sihtgruppide kaasamisel?

- o Hirm (selle ees, et ma ei saa kaasamisega hakkama, et teen asja inimese jaoks hullemaks jms)
- o Teadmiste ja/või oskuste puudumine
- o Kaasatavate (ja nt nende pereliikmete) valmisoleku puudumine
- o Hoiakud (enese, meeskonna jne)
- o Ressursside puudus (nt aeg, oskustega inimesed, raha)
- o Fookuse, prioriteetide, tahtmise puudumine
- o Sisuline mõistmine kaasamise olulisusest ei ole tegelikult kohale jõudnud
- o Töö kaasamise kallal peab olema tõeline, üksteist toetav meeskonnatöö
- o Ei osata abi küsida
- o Jätksuutlikkus - isegi kui kaasatav saab positiivse kogemuse, siis ei tohi see jääda üksikürituseks (keskkond jääb ju samaks)

Mis kasu saavad tõrjutud sihtgrupid kaasamisest?

- o õpirändel osalenud on tööturul konkurentsivõimelisemad
- o enesekindlus, avatus, julgus
- o väärt kogemus (pluss CV-s)
- o motivatsioon
- o mugavustsoonist välja -> alus muutustele

- projektis osaleja tunneb, et ta on osa tervikust, ta tunneb end kasuliku, vajaliku, väärtuslikuna
- uued teadmised ja võimalused, mida oma õppeasutuses ei ole
- projektis osalemise kogemus -> julgustavad ka teisi tõrjutuid osalema
- julgus oma arvamust avaldada, kaasa rääkida
- võrdne kohtlemine (ka tõrjutute hääl on oluline)
- võimalus oma potentsiaali rakendada; eneseteostus, enesetõhusus
- julgus enda vajaduste eest seista
- silmnähtav areng pärast välismaal käimist
- oskus toime tulla uute olukordadega, oma hirmude ületamine (hirm on sageli kõige suurem takistus)
- teadmine, et olen teistega võrdne, see võimalus on ka minu jaoks
- hakkamasaamise tunne
- sama sihtgrupi inimesed saavad üksteisele toeks olla; teadmine, et ma ei ole üksi
- silmaringi avardamine

Mis kasu saavad neid kaasavad projektitegijad?

- oskus märgata/leida üles see konkreetne sihtgrupp (kellel on vaja tuge)
- oskus suhelda selle sihtgrupiga
- projekti mitmekesistamine
- partnerite võrgustiku laiendamine -> uued projektid, kontaktid, kogemused, julgus
- projekt on edukas -> eduelamus, töövõit
- heaolutunne: oleme aidanud kedagi, kellel on tuge vaja
- oskus mõelda laiemalt: muudame maailma paremaks ja lihtsamaks ka nendele, kes ei ole otseselt tõrjutud või erivajadustega (lisakasu kõigile)
- väärtushinnangute muutumine, oskus märgata abivajajat
- kasv ja areng ka projektitegijate jaoks
- arenemine vastuvõtva/saatva organisatsioonina: vajalik on suurem valmisolek ja ettevalmistus, erilisus paneb rohkem pingutama; uute viiside või lahenduskäikude avastamine
- empaatiavõime

- oskus ette näha, ette planeerida erinevaid olukordi
- projektis osalejate positiivne tagasiside -> rahulolutunne ka projektitegijatele
- laiem sihtgrupi haaramine erinevatesse projektitegevustesse (projekti rikastamine)
- mõtteviisi muutumine laiemalt

3 sõna:

kaasav **tegutsemine** mõtteviisiks

Mõtted ja teadmised seminarilt

- * Kaasamise trepp - Harti trepp
- * Kaasamine pole midagi erakordset, vaid see on täiesti normaalne suhtumine ümbritsevasse
- * Innustab ka ise tegema, maailma paremaks
- * Inimressursi puudus võib tekkida, mitte isegi ainult finantsi puudus
- * praktiline kogemus ja koolitus, kuidas toetada, tööristad kuidas kaasata
- * Konfidentsiaalsuse küsimus, andmekaitse ja bürokraatia.
- * E+ programmis on kaasamine lihtsam kui seda võiks arvata (näit ei küsita erivajaduse kohta mingit tõendavat dokumenti, vaid usaldatakse taotlejat
- * õppejõudude harimine kaasamise teemal, kaasamine kaasamisse
- * takistustest teada saamine, teada saab, kui küsida. Oluline on sõnumi sisu ja edastusviis.
- * kirjelda takistust täpsemalt, ära ole napisõnaline. Sa ise saad aru, milles mure, aga inimene väljaspoolt ei tea tausta.

※※※※※